

Frans Dumoulin

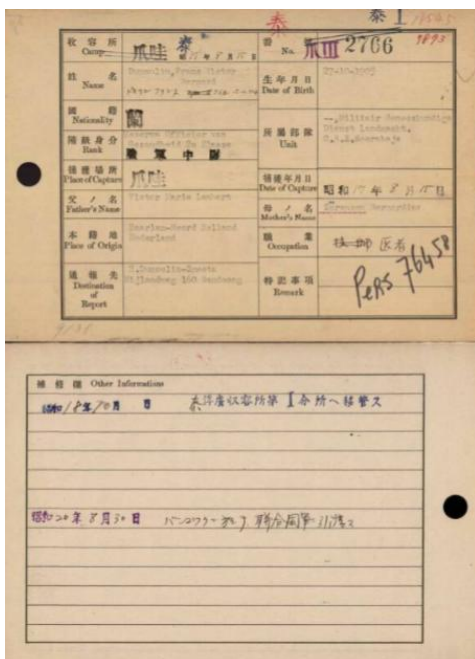

François (Frans) Victor Bernard Dumoulin is geboren op 27 oktober 1905 in Haarlem. Hij was de zoon van Victor Maria Lambert Dumoulin en Bernarda Hendrika Catharina van Leeuwenstijn. Hij had twee zussen en een broer. Daarnaast had hij een half zus uit het eerste huwelijk van zijn moeder. Het gezin woonde tot 1915 in Brussel, België.

In zijn studietijd was hij actief in de padvinderij. Daarin leerde hij ook zijn latere echtgenote kennen.

Op 20 juni 1930 haalde Frans op 24 jarige leeftijd in Leiden zijn artsdiploma. Onmiddellijk hierna begon hij zich voor te bereiden op de algemene praktijk "in haar volle omvang" in het voormalig Nederlands-Indië (Tropencursus, traumatologie, en spoedgevallen in de tandheelkunde). Hij trouwde op 14 augustus 1931 in Den Haag met Hetty Smeets (1908-1998). Hij verbond hij zich als contract-arts aan het Koninklijk Nederlands Indisch Leger en vertrok op 26 augustus 1931 met zijn vrouw naar Belawan, Sumatra, als aankomend officier van gezondheid .

Na zijn aanstelling als ondememingsarts in Zuid-Sumatra bij een Esso-Dochtermaatschappij kreeg hij in het Centrale Hospitaal bij Palembang enkele jaren gelegenheid om zich te bekwamen in de chirurgie d'urgence onder leiding van de chirurg dr. P. Tekelenburg. In 1932 werd daar hun zoon Hans geboren. In 1936 volgde hij tijdens een studieverlof een traumatologische stage en een dermatologische cursus in Wenen. Hierna werd hij arts van een geïsoleerde gemeenschap op het boorterrein Talang Akar in het binnenland van Zuid-Sumatra. Hier werd in 1937 zoon Frans Victor geboren.

In 1942 was hij tijdens de mobilisatie reserveofficier van gezondheid bij de Militair Geneeskundige Dienst in Soerabaja. Hij werd krijgsgevangen gemaakt en geïnterneerd. Van 1 maart 1942 tot 1 februari 1943 zat hij in Kamp Darmo in Soerabaja. Dit kampement was het kampement van het 3^e Bataljon Infanterie aan de Ondaatje-weg, in het uiterste zuid-westen van de stad. Het kamp was ondergebracht in barakken, omheind met prikkeldraad. Van hier ging hij naar kamp 10e Bataljon in Batavia. Op 27 februari 1943 ging hij met de Kinta Maru 1 met 7 krijgsgevangenen (4 Nederlanders en 3 Engelsen artsen/malaria-specialisten) uit Batavia naar Singapore. Dit transport werd aangeduid als Java Party 15, het 15e krijgsgevangenen-transport, dat van Java vertrok. Of er nog meer krijgsgevangenen aan boord waren, is niet bekend. Op 2 maart kwam het schip aan in Singapore

en werden de krijgsgevangenen overgebracht naar het Changi-kamp. Deze krijgsgevangenen werden korte tijd later overgebracht naar Thailand naar de Birma-spoorweg met een treintransport op 14 maart 1943. Hij werd tewerkgesteld aan de Birmaspoorweg, waar cholera, dysenterie, malaria en Amerikaanse bombardementen duizenden slachtoffers maakten. De Birma-Siamspoorweg, Birmaspoorweg of Dodenspoorlijn was een spoorlijn van 415 km tussen Non Pladuk in Thailand (Siam) en Thanbyuzayat in Myanmar (Birma). De spoorlijn was voor de Japanse bezetters nodig om een directe verbinding naar de kust van Birma te creëren, zodat Japanse schepen niet meer om het hele schiereiland hoefden te varen.

Het werk aan de spoorlijn begon op 16 september 1942 en werd 16 maanden later voltooid. Er werd gebruik gemaakt van oude spoorlijnen die onder andere op Java en andere bezette gebieden in Zuidoost Azië ontmanteld werden. De Japanners maakte gebruik van krijgsgevangenen en burgers om de spoorlijn aan te leggen. Er werd aan de beide uiteinden van de spoorlijn in Thailand en in Birma begonnen met werken. Alle krijgsgevangenen werden in groepen onder de kampen verdeeld die naast de rivieren Khwae Yai en Khwae Noi waren geplaatst. Als een traject klaar was, ging een groep naar een volgend werkkamp om aan een volgende traject te werken. In de zomer van 1943 werd de zogeheten 'Speedo-tijd' door de Japanners ingevoerd. De dwangarbeiders moesten zich dubbel inspannen om het spoor af te krijgen. De dwangarbeiders ontmoeten elkaar in oktober 1943 in Konkuita.

Tijdens de aanleg stierven per dag gemiddeld 75 arbeiders. 15 000 krijgsgevangenen stierven aan uitputting, ziekte en ondervoeding (7000 Britten, 4500 Australiërs, 130 Amerikanen en 3000 Nederlanders). Daarnaast stierven ongeveer 100 000 Thaise en Indonesische romoesja's en Birmaanse en Maleisische dwangarbeiders bij de aanleg.

Na de voltooiing van de spoorweg in december 1943 bestond het werk uit onderhoud en reparatie van schade door geallieerde bommenwerpers. Ook moest er bijvoorbeeld hout gekapt worden om de stoomtreinen te laten rijden. De werkkampen lagen vaak naast vitale punten van de spoorweg, waardoor bombardementen ook veel slachtoffers en gewonden onder de dwangarbeiders maakten. Op een aantal plekken werden ook hospitaalkampen ingericht. Een deel van de krijgsgevangenen die gewerkt hadden aan de aanleg, werden als dwangarbeider naar Japan verscheept.

Hij bleef in Thailand tot 1 oktober 1945. Hij overleefde de oorlog, maar zijn vriend en leermeester Tekelenburg behoorde tot de slachtoffers. Op 9 maart 1947 ging hij met zijn vrouw vanuit Tandjong Priok met de Poelau Laut naar Amsterdam.

Frans kreeg, na een jaar lichamelijke en geestelijke rehabilitatie in de Verenigde Staten, in 1947 de opdracht om als hoofd geneeskundige dienst de geheel verwaarloosde Stanvac (Standard-Vacuum Oil Co.) medische organisatie in het inmiddels onafhankelijke Indonesië opnieuw op te bouwen.

Na 30 tropendienstjaren repatrieerde hij naar Wassenaar en werd daar huisarts.

Hij is overleden op 14 april 1998 in Den Haag.

Meer informatie

[F. V. B. Dumoulin 50 jaar arts.pdf](#)
[Francois Victor Bernard Dumoulin \(1905-1998\) » Stamboom Wim en Annelies de Leede » Genealogie Online](#)
[François Victor Bernard Dumoulin \(1905 - 1998\) - Genealogy](#)
[Geboorte François Victor Bernard Dumoulin op 27 oktober 1905 te Haarlem » Open Archieven](#)
[Registratie François Victor Bernard Dumoulin op 27 oktober 1905 » Open Archieven](#)
[Huwelijk François Victor Bernard Dumoulin & Victor Marie Lambert Dumoulin & Bernarda Hendrika Catharina van Leeuwenstijn & Hetty Smeets & Henricus Matheus Hubertus Smeets & Thérèse Emilie Beatrice Baudet op 14 augustus 1931 te 's-Gravenhage » Open Archieven](#)
[Japanse interneringskaarten | Nationaal Archief](#)
[Database Nederlandse dwangarbeiders Birmaspoorweg](#)
[De Sumatra post » 15 sep 1931 - Art. 107 | Delpher](#)
[401 Nederlands-Indische dagboeken en egodocumenten \(Indische kamparchieven\)](#)
[Darmo kampement Soerabaja](#)
[Java Party 12](#)
[Kinta Maru 1.htm](#)
[Java Party 14 namenlijst](#)
[H. Dumoulin-Smeets - Ons Land](#)
[Frans Victor Bernard Dumoulin - Ons Land](#)
[Registratie François Victor Bernard Dumoulin & Hetty Smeets in 1913 te 's-Gravenhage » Open Archieven](#)
[Frans Victor Bernard Dumoulin \(locatie onbekend, 27 oktober 1905 - locatie onbekend, datum onbekend\) - Netwerk Oorlogsbronnen](#)

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op <http://vrijheid.scouting.nl> voor meer informatie en alle andere verhalen.